
Co nabízejí univerzity třetího věku

Co nabízejí univerzity třetího věku

Vzdělávání seniorů, známé jako univerzita třetího věku, se v posledních letech těší velké popularitě. Představuje možnost růstu duchovního života a obranu proti pocitu izolace.

V důsledku pokroku v lékařských vědách stoupá ve vyspělých zemích průměrný věk, takže demografické studie předpovídají poměrně rychlé stárnutí populace. Většinou se uvádí, že kolem roku 2025 bude více než 30 procent populace starší 65 let.

Přítom stoupá počet obyvatel, kteří se dožívají důchodového věku ve výborné fyzické i duševní kondici.

Plnohodnotný život v každém věku

S nabídkou vzdělávacích činností, určených speciálně pro seniory, se v univerzitních programech setkáváme od 70. let minulého století.

Předseda Asociace univerzit třetího věku profesor Petr Vavřín říká: „O tyto programy je skutečně čím dál větší zájem a bývají zcela naplněny. To proto, že při odchodu do důchodu mají lidé více času, aby dosáhli vzdělání, které z různých důvodů nedokončili v aktivním věku. Řada seniorů hledá i možnost získat alespoň částečné zaměstnání, odpovídající zdravotnímu stavu, což ovšem není možné bez kontaktu s moderními technologiemi.“

Podle Vavřína si senioři čím dál více uvědomují, že plnohodnotný život není možný bez používání moderních technologií, běžných v každodenních činnostech.

„Všechny tyto oblasti prodělávají poměrně rychlý rozvoj, a kdo tyto změny nesleduje, dostává se postupně do izolace,“ tvrdí Vavřín.

Pro mnohé seniory je návštěva studijních aktivit též vítanou společenskou událostí. Zájem, rozšiřování obzorů, radost z práce a poznávání, myšlenková aktivita, noví lidé, to všechno je základem pro pozitivní naladění.

Seniorské vzdělávání na vysokoškolské úrovni se objevilo jako jedna z forem celoživotního vzdělávání v novele zákona o vysokých školách z r. 1998.

Z celkového počtu 26 veřejných (tj. státem financovaných) vysokých škol nabízí seniorské vzdělávání 21 univerzit. V nabídce je obvykle základní kurz, jenž trvá 1 až 3 roky a zahrnuje přednášky z problematiky mateřské vysoké školy. Dále mohou senioři navštěvovat speciálně zaměřené kurzy, které trvají 1 až 2 semestry. Například na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně najdeme kurzy o zvířatech, hygieně, kvalitě potravin. Na Mendlově zemědělské a lesnické univerzitě se přednáší o lesním hospodářství či zahradní architektuře.

„Na příští akademický rok plánujeme otevřít 16 kurzů. Senioři se mohou zapsat do 15. září. Největší zájem je o kurzy paleontologie a mykologie. Přednášky bývají jednou týdně, v jednom kurzu bývá kolem 25 uchazečů a platí se administrativní poplatek 200 korun,“ řekla Právu Olga Kaiglová z Přírodovědecké fakulty UK.

Téměř všechny vysoké školy umožňují seniorským studentům přístup k internetu a nabízejí výuku potřebných informačních technologií.

Ceny za kurzy se pohybují od 100 do 900 Kč za jeden školní rok.

Podrobnější seznam nabízených kurzů pro seniory je k dispozici na internetových stránkách každé školy. Kontaktní adresy a odkazy jsou uvedeny v internetovém zpravodaji Asociace univerzit třetího věku (www.vutbr.cz/AU3V). Přehled kurzů Univerzity Karlovy naleznete na <http://www.cuni.cz/UK51.html>.

V Česku studuje 15 tisíc seniorů

Celkový počet seniorských studentů se v ČR odhaduje na 15 tisíc. Přesné číslo není snadné stanovit, neboť posluchači univerzity třetího věku nemají status řádných studentů, a nejsou proto zapsáni v matrice studentů.

Pro přijetí do programu je většinou nutné absolvování maturitní zkoušky a důchodový věk. Existují také školy bez omezení.

Účastníci programů nejsou vystavováni stresujícím zkouškám, ale vyžaduje se od nich účast na přednáškách, v některých případech seminární práce i vyjádření na závěrečných diskusních setkáních. Absolventi nejsou ošizeni ani o slavnostní předání diplomů, které sice nemají stejnou platnost jako ty běžné, ale jsou sladkou tečkou za snahou a touhou poznávat.

Kurzy a přednášky pro seniory byly do roku 2003 financovány z vlastních prostředků provozujících univerzit a z vložného (zápisného) studentů. Od roku 2004 přispívá ročně vláda v rámci Návrhu opatření k přípravě na stárnutí populace ČR na vzdělávání seniorů částkou 15 milionů korun. Školy mohou z této částky čerpat na základě vypracování jednotlivých projektů.